

Sv. Jozef, prenasledovaný a odvážny migrant (5)

Sv. Jozef ako prenasledovaný a odvážny migrant – túto tému si zvolil pápež František pre piate pokračovanie cyklu katechéz o patrónovi univerzálnej Cirkvi.

29.12.2021

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Dnes by som vám chcel predstaviť svätého Jozefa ako *prenasledovaného a odvážneho migranta*. Takto ho opisuje evanjelista Matúš. Táto

osobitná udalosť v Ježišovom živote, ktorá má za protagonistov i Jozefa a Máriu, je tradične známa ako „útek do Egypta“ (porov. Mt 2,13-23).

Nazaretská rodina prežila takéto poníženie a na vlastnej koži zažila neistotu, strach a bolesť, z toho, že musela opustiť svoju vlasť. Aj dnes sú mnohí naši bratia a sestry nútení zažívať rovnakú nespravodlivosť a utrpenie. Príčinou je takmer vždy arogancia a násilie mocných. Tak to bolo aj v prípade Ježiša.

Kráľ Herodes sa od mudrcov dozvie o narodení „židovského kráľa“ a táto správa ho rozruší. Cíti sa neisto, cíti, že jeho moc je ohrozená. Zhromaždí teda všetky jeruzalemské authority, aby zistil miesto narodenia, a prosí mudrcov, aby mu to presne oznámili, aby sa mu - ako falošne hovorí - aj on mohol ísť pokloniť. Keď však zistí, že mudrci odišli inou cestou, vymyslí zlý plán: zabiť všetky deti v Betleheme vo veku do dvoch rokov,

čo bolo rozmedzie, kedy sa podľa výpočtov mudrcov narodil Ježiš.

Medzitým anjel prikázal Jozefovi: «Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta a zostaň tam, kým ti nedám vedieť, lebo Herodes bude hľadať dieťa, aby ho zmárnil» (Mt 2,13). Pomyslme dnes na mnohých ľudí, ktorí vo svojom vnútri cítia túto inšpiráciu: „Utekajme, utekajme, lebo tu hrozí nebezpečenstvo“. Herodesov plán pripomína ten faraónov: hodiť všetky izraelské deti mužského rodu do Nílu (porov. Ex 1,22). A útek do Egypta evokuje celé dejiny Izraela, počínajúc od Abraháma, ktorý tam zotrval (porov. Gn 12,10), až po Jozefa, Jakubovho syna, ktorého predali vlastní bratia (porov. Gn 37,36) a ktorý sa potom stal „hlavou krajiny“ (porov. Gn 41,37-57); a Mojžiša, ktorý vyslobodil svoj ľud z egyptského otroctva (porov. Ex 1,18).

Útek Svätej rodiny do Egypta zachráni Ježiša, no žiaľ nezabráni Herodesovi uskutočniť jeho masaker. Stretávame sa tak s dvoma protikladnými osobnosťami: na jednej strane Herodes so svojou krutosťou a na druhej Jozef so svojou starostlivosťou a odvahou. Herodes chcel brániť svoju moc, svoju vlastnú kožu, prostredníctvom bezohľadnej krutosti, o čom svedčia i popravy jednej z jeho manželiek, niektorých z jeho detí a stoviek jeho odporcov. Bol to krutý človek: na riešenie problémov mal len jeden recept: odstránenie. Je symbolom mnohých tyranov minulosti i súčasnosti. Pre nich, pre týchto tyranov, ľudia nemajú cenu: počíta sa len moc, a ak potrebujú miesto či moc, odstraňujú ľudí.

A to sa deje aj dnes: nemusíme zachádzať do dávnej histórie, deje sa to aj *dnes*. Práve človek sa stáva „vlkom“ pre ostatných ľudí. História

je plná osobností, ktoré žijú v područí svojho strachu a snažia sa ho prekonať despotickým vykonávaním moci a neľudskými násilnými činmi. Nemali by sme si však myslieť, že žijeme v Herodesovej perspektíve len vtedy, ak sa staneme tyranmi, to nie. V skutočnosti je to postoj, do ktorého môžeme upadnúť všetci, vždy keď sa snažíme zahnať svoj strach aroganciou, aj keď len slovnou alebo spôsobovaním drobných príkorí ľuďom okolo nás. Aj my máme v srdci možnosť byť malými Herodesmi.

Jozef je opakom Herodesa: predovšetkým je to «muž spravodlivý» (Mt 1,19), kým Herodes je diktátor. Navyše dokazuje odvahu pri plnení anjelovho príkazu. Môžeme si predstaviť, akým úskaliam musel čeliť počas dlhej a nebezpečnej cesty, ako aj ťažkosti spojené s pobytom v cudzej krajine, s cudzím jazykom: toľko ťažkostí. Jeho odvaha sa ukazuje aj v okamihu

návratu, keď uistený anjelom prekonáva svoje pochopiteľné obavy a spolu s Máriou a Ježišom sa usadí v Nazarete (porov. Mt 2,19-23).

Herodes a Jozef sú dve protikladné postavy, ktoré odrážajú dve odveké tváre ľudstva.

Častým omylom je považovať odvahu výlučne za cnosť hrdinu. Odvahu si v skutočnosti vyžaduje každodenný život každého človeka. Náš život - tvoj, môj, nás všetkých - sa nedá žiť bez odvahy, bez odvahy čeliť ťažkostiam každého dňa. Vo všetkých dobách a kultúrach nachádzame odvážnych mužov a ženy, ktorí na to, aby žili v súlade so svojou vierou, prekonávali najrôznejšie ťažkosti, znášajúc nespravodlivosť, odsúdenie a dokonca aj smrť. Odvaha je synonymom mravnej sily, ktorá spolu so spravodlivosťou, rozvážnosťou a miernosťou patrí do skupiny ľudských cností nazývaných „kardinálne“ cnosti.

Poučenie, ktoré nám dnes Jozef zanecháva, je nasledovné: život nám vždy pripravuje protivenstvá, to je pravda, a pred nimi sa môžeme cítiť aj ohrození, vystrašení, avšak prekonať niektoré chvíle môžeme nie tým, že zo seba vydáme to najhoršie, ako Herodes, ale tým, že sa zachováme ako Jozef, ktorý na strach reaguje odvahou odovzdania sa do Božej prozreteľnosti. Myslím si, že dnes potrebujeme modlitbu.

Modlime sa dnes za všetkých migrantov, za všetkých prenasledovaných a za všetkých, ktorí sú obeťami nepriaznivých okolností: či už politických, historických alebo osobných. Pomyslime na toľkých ľudí, ktorí sú obeťami vojen a ktorí chcú utiecť zo svojej vlasti a nemôžu; myslime na migrantov, ktorí sa vydali na cestu za slobodou a mnohí z nich končia na ceste či v mori; myslime na Ježiša v náručí Jozefa a Márie, ako uteká, a

vidíme v ňom každého z dnešných migrantov. Dnešná migrácia je realitou, pred ktorou nemôžeme zatvárať oči. Je to spoločenský škandál ľudstva a oni sa kvôli tomu cítia znechutení a opustení.

Svätý Jozef,

ty, ktorý si zažil utrpenie tých, ktorí musia utekať,

ty, ktorý si bol nútený utiecť, aby si zachránil životy svojich najdrahších,

chráň všetkých tých, ktorí utekajú pred vojnou, nenávisťou, hladom.

Buď im oporou v ich ťažkostiach, posilňuj ich v nádeji

a daj, aby sa stretli s prijatím a solidaritou.

Veď ich kroky a otvor srdcia tých, ktorí im môžu pomôcť.

Amen.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/sv-jozef-prenasledovany-a-
odvazny-migrant-5/](https://opusdei.org/sk-sk/article/sv-jozef-prenasledovany-a-odvazny-migrant-5/) (26.03.2025)